GAZETA LWOWSKA.

We Srodę | Ner. 40. | 7. Kwietnia 1830.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Ze Lwowa d. 15. Marca. —

Ces. król. Radca i Dyrektor Archiwum c. k. powszechnéj Kamery, Jan Megerle de Mühlfeld, zebrał najwyższe postanowienia w ciągu panowania N. Cesarza Jmci wydane, ułożył je chronologicznie i pod tytułem: „Wspomnienia“ drukiem ogłosił. Połowę dochodu za egzemplarze w Galicyi sprzedane, przeznaczył autor na korzyść krajowego Instytutu głuchoniemych. Tym sposobem, jakotéż z ofiar z tego powodu uczynionych weszło do funduszu głucho - niemych 186 ZR. m. k. Rząd poczytuje sobie za przyjemny obowiązek ten skutek pełnego ludzkości przedsiębiercy podać do wiadomosci powszechnéj.

— Z Wiédnia dnia 30. Marca. —

N. Pan raczył najłaskawiéj swojemu Feldmarszałkowi Lejtnantowi, tymczasowie dowodzącemu w Galicyi, Baronowi Stutterheim nadać godność c. k. rzeczywistego tajnego Radzcy, z uwolnieniem od taxy przepisanéj.

N. Pan naywyższém postanowieniem swojém z d. 2. Lutego b. r. postanowić raczył, że wszystkie Administracyje loteryi nazywać się powinny na przyszłość: Urzędy loteryjne.

W skutek tego najwyższego postanowienia przełożeni urzędów loteryjnych zamienią dotychczasowy tytuł Administratorów loteryi, na Przełożonych urzędu loteryjnego.

W dalszych spisach Gazet wiédeńskich do dnia 31. Marca dochodzących, a przez Komissyją dla dotkniętych powodzią N. Panu podanych, ogół darów wynosi 3967 ZR. 18 1/2 kr. m. k., przez powszechną składkę weszło 5623 ZR. 29. kr.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Rossyja.

— z Petersburga d. 12. (24. Marca). —

Podług wiadomości, które odbieramy z Moskwy, N. Cesarz Jmć przybył do téj stolicy w najlepszém zdrowiu dnia 7. t. m. o 2giéj godzinie rano; Monarcha wysiadł w Kremlinie do swojego pałacu, blisko Monasteru Czudajo. Nazajutrz raczył N. Pan znajdować się na koncercie, w którym popisywali się pierwsi miłośnicy miasta Moskwy. Mówią, iż N. Cesarz Jmć raczył obecnością swoją zaszczycić zabawę wieczorną u Xiężnéj Szczerbatów, małżonki Jenerała Adjutanta Xięcia Alexego Szczerbatów.

Hr. Polier, Mistrz obrzędów Dworu N. Cesarza Jmci, zszedł z tego świata dnia 10. t. m., po długiéj i dotkliwéj chorobie.

— Z Odessy d. 15. (27.) Marca. —

Śnieg już dawno zginął, lecz przymrozki ranne i mgły utrzymują świeżość, i wilgoć w powietrzokręgu.

Od 7. do 14. Marca, zawinęło 14 okrętów do naszego portu, 25 zaś odpłynęło. Ogółem przybyło 51 okrętów do Odessy, a 108 wypłynęło, od czasu, jak się żegluga tego roku zaczęła.

Multany i Wołoszczyzna.

Pszczoła wołoska zawiera z Jass z dnia 13go (25.) następujące urzędowe uwiadomienie:

— Z Jass. —

Na rozkaz pełnomocnego Prezydenta, w celu zapobieżenia na przyszłość téj zabójczéj zarazie, która z towarami z prowincyj tureckich przywieziona była, i w skutek traktatu adryjanopolskiego, zaprowadzone będą formalne kwarantanny dla Multan w Gałaczu, dla Wołoszczyzny zaś w poniżéj wyrażonych miejscach.

— Z Bukarestu. —

Stosownie do rozkazu Prezydenta z dnia 17. Lutego (1. Marca) do liczby 127 zalecono, aby na przyszłość wzdłuż Dunaju zaprowadzone były kwarantanny i szpitale dla zabezpieczenia mieszkańców od zarazy morowéj, która na teraz przez surowe środki naszego Prezydenta prawie całkiem utłumioną została. Wspomnione kwarantanny zaprowadzone będą w siedmiu tu niżéy wyrażonych miejscach, jakoto: w Brailowie, Kalarasz, Żurzy, Zimniczy, Izwora, Kalafat i Czernec; w następujących zaś pięciu miejscach, szpitale, jakoto: w Pioja pietrey, Oltenicy, Turn, Islaz, i Beket czyli Oreszanach.

Przełożonym tych kwarantann mianowany jest Spatar (miecznik), jako dowódzca wojska wołoskiego.

)(

Tymczasowie zaprowadzone będą kwarantanny drugiej klassy, urządzenie zaś onych podług klassy pierwszej, nastąpi później przy względzie na potrzebę rozszerzonego handlu i innych okoliczności.

Do ułożenia pierwszych przepisów kwarantanny i porządku, upoważniony jest Radzca koll. Miloy, jako w téj mierze doświadczenie mający; otrzymał ón zlecenie udać się na miejsce i dawać naukę przeznaczonym urzędnikom względem oczyszczenia i w innych kwarantanny przedmiotach.

Dopóki miejscowa właściwa straż nie będzie urządzona, strzedz będą kwarantanny Kozacy i Pandurowie pod dowództwem Pułkownika Rikow.

P. Spatar, co się dotycze kierunku i rachunkowości kwarantanny, pełnić będzie dokładnie swoje obowiązki, i co miesiąc zdawać sprawę Komitetowi zdrowia, o stanie zdrowia w kwarantannach.

Komitet zdrowia zachowa na wydział kwarantanny ten wpływ, jaki miał we wszystkich przypadkach co się dotycze zarazy.

Kwarantanny, będące w miejscach związków wojskowych, powinny będą ulegać tamecznym dowódzcom, wszakże zawisłemi będą zawsze od Spatara, jako wyższego Przełożonego.

Zjednoczone Niderlandy.

Na posiedzeniu drugiéj Izby Stanów powszechnych d. 16. Marca odczytano najprzód poselstwo królewskie, do którego załączony był projekt do ustawy, proponujący odmianę w ustawie z d. 24. Grudnia 1820 względem środków i sposobów do opędzenia zwyczajnych wydatków na rok bieżący. Poczém rozpoczęły się obrady względem nowego kryminalnego porządku sądownictw; pierwsza część zawierająca ogólne przepisy, została jednomyślnie, a pierwszy Tytuł porządku sądownictwa 82 głosami przeciw 8 przyjęty. Rozprawy względem drugiéj części odłożono na dzień 17.

Wielka większość Izby drugiéj, na ostatnim jeneralnym Komitecie, na pytania przez Ministra Skarbu względem soli przełożone, odpowiedziała w duchu rządu.

Wielka Brytanija i Irlandyja.

Król zjedzie w pierwszych dniach Kwietnia z Windsoru do Londynu, i podczas swojego pobytu w mieście odwiedzi zapewne teatr opery i inne dwa wielkie teatra.

W d. 19. Marca odprawiono w wydziale spraw zewnętrznych radę gabinetową, na któréj znajdowali się wszyscy Ministrowie.

Xiążę Kumberlandyi pojechał w d. 13. Marca odwiedzić Króla Jmci w zamku Windsorskim, gdzie przeszło 3 godziny zabawił; Xiążę, Xiężna i Xiążę Jerzy przybędą na dni kilka do Windsoru, gdzie dla nich już pokoje wyporządzają.

W d. 16. Marca miał Xiążę Leopold konferencyją z Lordem Aberdeen, na którą JRWys. przyjechał umyślnie ze swojego wiejskiego mieszkania w Claremont.

Na posiedzeniu Izby wyższéj w d. 15. Marca, na którém podano mniéj ważne prośby, oznajmił Lord Kanclerz, iż Król Jmć Lorda Tenterden mianował Zastępcą Prezesa (Mowcy) w Izbie wyższéj pod nieobecność Lorda Kanclerza, a Lorda Wynford drugim Zastępcą pod nieobecność Lorda Kanclerza i Lorda Tenterden.

Ostatnie posiedzenie Izby niższéj poświęcone były naradom względem wniosku P. Davonport, dotyczącego się nędzy kraju. Z mów dotąd mianych okazuje się, że ucisk ten w ogóle czarnemi wystawiony był kolorami.

Mówiono, że Xiążę Buckingham mianowany został Wicekrólem w Irlandyi w miejscu Xięcia Northumberland. Kuryjer to zaprzecza, mówiąc: „ani myśli nie masz, aby w zarządzie tego kraju miała zajść odmiana; nie może być w lepszym ręku, jak w ręku męża patryjoty i oświeconego, który jest na téj wysokiéj posadzie, i który jak nam wiadomo, nie ma zamiaru uchylić się od tego urzędu.

Podług listu Oficera angielskiego z Konstantynopola z d. 25. Stycznia, znajdująca się tamże siła morska turecka składała się z 9 okrętów linijowych, między któremi 2 dwóchpokładowe (Mahmud o 140 i Selim o 130 działach), z 8 fregat i 20 wielkich korwet od 24 do 26 działach; oprócz tego spodziewano się z arsenału na wyspie marmurowéj okrętu o 80 działach. Sułtanowi podobała się wspaniała zewnętrzna postać angielskiéj fregaty Blondy, co go spowodowało, iż kazał onéj zrobić dokładny model, podług którego ma być zupełnie podobna fregata budowana, do któréj poczynione są już przygotowania.

Podług listów z Kantonu z d. 22. Października r. z. spory między europejskiemi kupcami w Chinach a rządem Chińskim pochodzą ztąd, że Anglicy w d. 3. Październ. w prośbie do Wicekróla żądali lepszego urządzenia teraz tylko z siedmiu osób składającego się Hong, czyli chińskiéj kompanii handlowéj. Wieść o rewolucyi w Chinach jest mylna.

W d. 7. Marca zebrali się właściciele tunelu pod Tamizą. Podług raportu Dyrektora przeszło 26,000 osób zwiedziło roboty w r. 1829 za zwyczajną opłatę wstępnego. Na tém zgromadzeniu oznajmiono także, iż rząd nie myśli dać pieniądzy na to przedsięwzięcie. Zgromadzenie odłożyło posiedzenie, nic nie uchwaliwszy.

Francyja.

Gazeta Francyi z d. 23. Marca donosi: Król mianował Mininistra wojny, Hr. Bourmont, naczelnym Wodzem wyprawy Algierskiéj.

W d. 22. Marca były pokoje w pałacu Tuileryjskim. Gezeta Francyi wystawia to zgromadzenie za bardzo liczne. Znajdowało się tam 180 Deputowanych prawéj strony i prawego środka. Minister sprawiedliwości Courvoisier, który przyszedł do siebie, był na pokojach w zamku. Uważano także Hr. Peyronnet.

Monitor donosi, iż Hr. Villèle, który spodziewany był dopiéro z końcem Marca w Paryżu, przybyć miał w d. 22., w celu znajdowania się na chrzcie dziecięcia jedynéj swojéj córki, Pani Neuville.

Przez śmierć Xięcia Hohenlohe-Bartenstein i Gouvion St. Cyr opróżnione zostały dwa miejsca Marszałków. Jedno z tych (jak Gazeta Francyi wyraża) przeznaczone ma być naczelnemu Wodzowi wyprawy Algierikiéj, a drugie Admirałowi, ktory dowodzić będzie flottą.

Czwarty syn zmarłego Marszałka Lannes chce odbyć kampaniją przeciw Algierowi, jako ochotnik, prosty szeregowy.

Admirał Mallet, Major jeneralny eskadry przeciw Algierowi, udać się ma za kilka dni do Toulonu, dla uważania uzbrojeń okrętów w szczegółach.

Nie podlega wątpliwości, iż będzie obóz do ćwiczeń wojska pod St.Omer i pracują już około przygotowania barraków, każą nawet mleć mąkę dla wojska, którego liczba ma być bardzo znaczna.

Dzienniki Paryzkie z d. 20. Marca napełnione są uwagami i rozumowaniami względem środka odroczenia Parlamentu. Dziennik rozpraw mówi: „Nie do d. 5. Czerwca, jak z początku sądzono, lecz do d. 1. Września zostały posiedzenia odroczone! Tak więc na pięć miesięcy pozbawieni jesteśmy pociechy z obecności Izb, z których każda umiała należycie prawy sposób myślenia Francyi wśród zakresu swoich obowiązków i attrybucyj pojmować i zawsze takowy objawiać. — Nie chcemy dzisiaj wchodzić w rozbiór tego wielkiego środka, który stolicę zasmucił, a jutro prowincyję zasmuci. Nie chcemy pisać pod uciskiem boleści, która nas tłoczy.“ — Gazeta Francyi wyraża: Nie można sobie wystawić dobrych skutków, jakie odpowiedź Króla w całym Paryżu sprawiła. Nie trzeba nam zapewniać, że odpowiedź Króla na adres pocieszyła serca rojalistów, ale nawet uzyskała pochwały wielkiéj części liberalistów. W rzeczy saméj we Francyi, aby Monarchija uzyskała stronników potrzeba by się silną pokazała, i że owa opinija, którą tumult zabiegów często z sobą unosi, tylko idzie za temi zabiegami, gdy nie widzi siły, gdzie być powinna. — Nie wątpimy, że wyborny skutek słów Króla w stolicy, okaże się także w prowincyjach.“ — Dzień. „France Nouvelle“ sądzi, że oppozycyja musi być bardzo kontenta z odpowiedzi Króla na adres; albowiem prorogacyja lub rozwiązanie, byłyby zarówno zgubne dla Ministrów. — Dz. „Temps“ nazywa prorogacyją aktem zbrodniczym, aktem zdrady kraju, ze strony Ministrów i t. d.

Gazeta Francyi z d. 20. z. m. po południu mówi: „Pewien Dziennik liberalny twierdzi, że cenzura na mocy art. 14. Konstytucyi ma być dzisiaj zaprowadzona. Bajeczka ta, stara, od pierwszych czternastu dni Sierpnia powtarzana, nikogo więcéj nie zwiedzie. Możemy dzisiaj powtórnie zapewnić, jakeśmy pod ówczas uczynili, iż Ministrowie nie przedsięwezmą żadnych nadzwyczajnych środków, i że zupełnie nie potrzeba cenzury na Dzienniki, które przez swoje kłamstwa spadłszy ze stopnia potęgi, która ich utrzymywała, całkiem utraciły wiarę.“

Dzień.: *Courrier francais* z d. 22. z. m. wyraża: „Wyborcy i obywatele miasta Paryża wyprawić mają niebawem ucztę dla Deputowanych Depart. Sekwany, chcąc swoim pełnomocnikom okazać podziękowanie za poświęcenie się i patryjotyzm, z jakiemi poselstwa swojego dopełnili.“ — Ten sam Dzień. mówi: „Zgromadzenie wyborców i obywateli uchwaliło, aby otworzoną została składka, w celu wybicia medalu na pamiątkę posiedzenia Izby Deputowanych z d. 16. Marca (w którymto dniu jak wiadomo głosowano na adres). Medal ten otrzymają wszyscy Deputowani, należący do większości, która przyjęła adres. Tak wiekopomny akt w naszych parlamentowych rocznikach zasługuje aby trwałym pomnikiem przeszedł do potomności. Jeżli, jak się spodziewać potrzeba, P. Puymarin (dyrektor królewskiéj mennicy medalów) nie zechce tego medalu bić kazać, tedy takowy będzie w Bruxelli bity.“

W d. 19. Marca rozpoczęła się sprawa przeciw Dzie. *le Globe* w sądzie paryzkim policyi poprawczéj. Adwokat korony P. Lavavasseur, rozwinął oskarżenie. PP. Dubois i P. Renouard podzielili między siebie obronę, pierwszy bronić będzie pytania względem zamiaru, drugi właściwych pytań prawnych. Sąd słuchał najprzód P. Dubois, i dalsze słuchanie P. Renouard odłożył do dni ośmiu.

Gazety donosiły niedawno, że artyleryja Deja Algierskiego zostaje pod rozkazami P. Raoul, byłego oficera wyższego artyleryi gwardyi cesarskiéj. Przeciw t j wiadomości, oświadcza się tegoż brat, szef szwadronu w piątym pułku

dragonów. List od niego, mówi tenże brat, z Guatimali niedawno datowany, donosi: że jest Jenerałem Majorem w wojsku rzeczy pospolitéj Ameryki środkowej, a kto zna jego francuzki sposób myślenia, nie mógłby wierzyć, iżby ten zaszczytny stopień, jaki tam zajmuje, opuścił, aby służył naczelnikowi rozbójników morskich.

Marszałek Gouvion St. Cyr, który udał się był do Hyeres dla poratowania zdrowia, umarł tamże w 67 roku życia swojego; zostawił po sobie jednego syna jeszcze bardzo młodego. Laskę marszałkowską otrzymał był w kampanii rossyjskiéj 1812.

Monitor umieścił teraz wykaz okrętów, które należeć będą do wyprawy Algierskiéj. Są mianowicie jako fluty (fluta jestto okręt, służący wojsku morskiemu na skład, lub urządzony do przewozu wojska) okręty wojenne uzbrojone: Okręt Duquesne o 80 działach, Korona o 74, Marengo o 74, Superbe o 74, Venus o 60, Jeane d'Arc o 44 i Medea o 44. Jako wojenne okręty: Okręt Guerriere o 60 działach, Surveillante o 60, Griffon o 20 i Capricieuse o 14. Wszystkie te okręty powinny być gotowe do wypłynienia do końca Marca, wyjąwszy Superbe, Arethusę i Medeę, które dopiero będą w Kwietniu gotowe. Do tego dodanych będzie jeszcze 10 flutów, które Monitor wymienia, i okręt parny Pelikan o 20 działach. Z okrętów królewskich w porcie Lorient będą należały do uzbrojenia przeciw Algierowi zbrojne jako fluty: okręty Algesiras o 74 działach, Artemisa o 50, Hermione o 60, Hebe o 30 i Orythia o 22. Spodziewać się należy, mówi Monitor, że ta groźna wyprawa, do któréj przygotowują okręty w Toulonie, Marsyli i t. d., ukarze w sposobie przykładnym bezwstydnego naczelnika rozbojów morskich, który od trzech lat stawia się zuchwale Francyi.

Hiszpanija.

Na mocy królewskiego wyroku, procenta od długu Królestwa powinny być zawsze w dniu 1. Kwietnia i 1. Października każdego roku płacone. Tylko za rok 1830. nastąpi ciągnienie miasto 1. Kwietnia, dnia 1. Lipca. Wszystkie papiéry Vales będą na nowo wymienione, czas ich utworzenia nie będzie na nich zapisany, lecz tylko czas zapłacenia procentu. Dług bez procentu, będzie zamieniony w kapitał i w wielką księgę zaciągniony. Nowy systemat finansowy, acz powoli, toruje sobie drogę, wszystko będzie klassyfikowane i przybiera charakter porządku, co właścicielom papiérów publicznych nadaje zaufanie. Papiéry Vales stoją ciągle, po 46, procen. od Vales 5 1/2, a akcyje bankowe 19 1/2 i trzeba się dalszego podwyższenia spodziewać, chociaż po piérwszych na te papiéry spekulacyjach kupno niejako zatamowało się. Hiszpanie bardzo rzadko uczęszczają na giełdy, spekulacyje te zostawiają najwięcéj dla cudzoziemców. W istocie tylko kupcy mają pozwolenie przedawania lub kupowania effektów, lecz nie prywatni, chociaż w ich ręku znajduje się wielka massa tych effektów. Mówią, że Królestwo Ichmość Sycylijscy zwiedzą rezydencyją król. w St. Ildefonso i Segovii, a potem odprawią podróż do Andaluzyi. Zapewniają także, iż Królowa Hiszpańska jest w ciąży.

Ameryka.

Z La Guayra nadeszły do Londynu wiadomości do d. 9. Stycznia, potwierdzające wszystkie dawniejsze doniesienia o zamierzonem oderwaniu się Wenezueli od innych części rzeczypospolitéj, Gazeta karakaska zawiera adres do Boliwara, podpisany przez Jenerała Paez i wszystkie władze pomienionego państwa, w którym udzielają mu pomienionego planu oderwania się, z prożbą, iżby dla dobra powszechnego takowy zatwierdził, z tym dodatkiem, iż podpisani w razie przeciwnym gotowi są ku obronie tego środka mienie swoje i krew przelać. Adres ten podpisali między innemi najgorliwsi dotąd stronnicy Boliwara, mianowicie: Jenerał Carlos Soublette i P. Rawenga.

Aby w razie kroków nieprzyjacielskich Bogoty, których się jednakże nie spodziewają, potrzebne pokryć wydatki, nałożono w Wenezueli kontrybucyją. Jenerał Paez sprzedał zapas tytuniu za 50000 fr., który miał być posłany do Anglii, na spłacenie części długu Kolumbijskiego.

Indyje Zachodnie.

Z Port Paurince z d. 19. Stycznia donoszą gazety angielskie: Przybył tu Don Fernandez de Casto w charakterze pełnomocnego Posła Dworu Hiszpańskiego, dla wnijścia w układy z rządem Hajtyskim. W prawdzie nie wiadomy jest dokładnie cel tego poselstwa, wszelako utrzymują, że albo żąda dla swojego rządu oddania dawniejszéj części Hiszpańskiéj St. Domingo, lub stosownego wynagrodzenia w pieniądzach. Już miał dwa razy posłuchanie u Prezydenta, który mianował Kommissarzy dla rozpoczęcia układów z Posłem. Przybycie tego Posła sprawiło tutaj wielkie wrażenie i bardzo ciekawi są skutków jego poselstwa. Don Fernandez de Casto ma stopień Jenerała i przywiózł z sobą świetny orszak."

Redaktor: Mikołaj Michalewicz; — Drukiem: Piotra Pillera.